

ОСОБЛИВОСТІ СТРИТ-АРТУ ЯК ФЕНОМЕНА СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Мета статті полягає у визначенні особливостей стріт-арт як феномена сучасного мистецтва. Виокремленні ключових характеристик та основні форм: графіті, мурали, теги, трафарети, перформанс і хепенінг, флешмоб. **Методи та методики** дослідження. У дослідженні використано загальнонаукові методи. Для дослідження особливостей стріт-арт використано аналіз наукових джерел та синтез наукових підходів. Під час дослідження визначено загальні риси вуличного мистецтва. Метод конкретизації дозволив виокремити деякі напрями стріт-арту. **Наукова новизна** роботи полягає у дослідженні сутності стріт-арту як сучасного виду постмодерністського мистецтва. **Висновки.** Останні два десятиліття демонструють зростання інтересу до стріт-арту, об'ємне поняття якого не обмежується створенням графіті. Стріт-арт є неоднорідним, оскільки у ньому можна виділити дві традиції: умовно англо-американську і європейську (або континентальну). Сучасний стріт-арт орієнтований не стільки на майбутнє, скільки на теперішнє. Специфіка цього виду творчості полягає в тому, що художник розуміє у тимчасовості свого твору. Вуличне мистецтво мало прив'язане до стилістики і техніки, головною його рисою є спрямованість на прямий діалог з глядачем і середовищем. За останнє десятиліття вуличне мистецтво кардинально змінилося. Раніше міста «прикрашали» хаотичні написи, зліплені на швидку руку, а зараз все частіше можна побачити величні мурали, які розповідають дивовижні історії про життя і культуру суспільства. Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні особливостей стріт-арту на регіональному рівні, зокрема у найбільших містах України.

Ключові слова: стріт-арт, мурали, графіті, вуличне мистецтво, урбаністичний стиль.

Міро Ірина Николаевна, студентка магистратуры Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Особенности стрит-арта как феномена современного искусства

Цель статьи заключается в определении особенностей стрит-арт как феномена современного искусства. Выделить ключевые характеристики и основные формы: граффити, муралы, теги, трафареты, перформанс и хэппенинг, флешмоб. **Методы и методики** исследования. В исследовании использованы общенаучные методы. Для исследования особенностей стрит-арт использовано анализ научных источников и синтез научных подходов. В ходе исследования определены общие черты уличного искусства. Метод конкретизации позволил выделить некоторые направления стрит-арта. **Научная новизна** работы заключается в исследовании сущности стрит-арта как современного вида постмодернистского искусства. **Выводы.** Последние два десятилетия демонстрируют рост интереса к стрит-арту, объемное понятие которого не ограничивается созданием граффити. Стрит-арт неоднородно, поскольку в нем можно выделить две традиции: условно англо-американскую и европейскую (или континентальную). Современный стрит-арт ориентирован не столько на будущее, сколько на настоящее. Специфика этого вида творчества в том, что художник понимает в временности своего произведения. Уличное искусство мало привязано к стилистике и техники, главной его чертой является направленность на прямой диалог со зрителем и средой. За последнее десятилетие уличное искусство кардинально изменилось. Ранее города «украшали» хаотичные надписи, слепленные на скорую руку, а сейчас все чаще можно увидеть величественные муралы, которые рассказывают удивительные истории о жизни и культуре общества. Перспективы дальнейших исследований заключаются в выявлении особенностей стрит-арта на региональном уровне, в частности в крупнейших городах Украины.

Ключевые слова: стрит-арт, муралы, граффити, уличное искусство, урбанистический стиль.

Miro Irina, Master of the National Academy of Culture and Arts Management

Features of street art as a phenomenon of modern art

The purpose of the paper is to identify the features of street art as a phenomenon of contemporary art and to distinguish the key characteristics and basic forms: graffiti, murals, tags, stencils, performance, happening and flash mob. **Methodology** of research. The research uses general scientific methods. To study the features of street art, the analysis of scientific sources and the synthesis of scientific approaches have been used. During the study, the general features of street art are defined. The method of concretization allowed to highlight some areas of street art. **The scientific novelty** of the work consists in the study of the essence of street art as a modern type of postmodern art. **Conclusions.** The last two decades show an increase in interest in street art, the scope of which is not limited to the creation of graffiti. Street art is heterogeneous, since it can distinguish two traditions: conventionally Anglo-American and European (or continental). Modern street art is oriented not so much to the future, but to the present. The specificity of this type

of creativity is that the artist understands the temporality of his work. Street art is little tied to stylistics and technology, its main feature is the focus on direct dialogue with the viewer and the environment. In the last decade street art has changed dramatically. Earlier, the city was "decorated" with chaotic inscriptions, made in a hurry, and now more and more you can see the magnificent murals, which tell amazing stories about the life and culture of society. Prospects for further research are to identify the features of street art at the regional level, in particular in the largest cities of Ukraine.

Keywords: street art, murals, graffiti, street art, urban style.

Актуальність дослідження. На сьогодні стріт-арт відіграє особливу роль у сучасному мистецтві, адже є своєрідним протестом вуличних митців, що за допомогою самовираження відображають найбільш актуальні проблеми соціально-економічного, політичного характеру. В очах громадськості стріт-арт довгий час перебував у стані маргінального явища, (за винятком тих чи інших його різновидів, як перффонманс та інвайронмент). Ще і сьогодні графіті не рідко розглядається як одна з форм соціальної дезорганізації й асоціюється з вандалізмом. Проте в більшості випадків популярність стріт-арту та його становлення, як особливого постмодерного виду мистецтва, зумовлена його соціально-економічним значенням, адже цей вид мистецтва приваблює сотні шанувальників. Розвиток стріт-арту зумовлює потребу у дослідженні основних характеристик з наукової точки зору, закріпленні методичних підходів та теоретичного обґрунтування причин появи вуличного мистецтва та його ключових характеристик. До того ж в межах стріт-арту з'являються нові напрями, такі як: мурал-арт та нітінг-арт, залишаються на систематизованими теоретико-практичні особливості цього виду мистецтва.

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. Дедалі більша увага науковців присвячується дослідженню генезису, особливостей, форм та проявів, причин зародження стріт-арту. Зокрема, варто відмітити дослідження А. Заславської та М. Сірова щодо стріт-арту, як мистецтва вуличних інтервенцій. І. Кудряшов дослідив стріт-арт як феномен сучасної культури, проблематику генезису та особливості стріт-арт. Н. Самутіна, О.Запорожець, В. Кобища дослідили стріт-арт у контексті сучасної міської культури. М. Чистякова виокремила особливості стріт-арт та його соціально-антропологічних аспектів. О. Шило визначив взаємозв'язок монументального мистецтва та стріт-арт у сучасному міському просторі. Проте, теоретичне підґрунтя особливостей вуличного мистецтва досі залишається у стані розроблення.

Мета статті полягає у визначенні особливостей стріт-арт як феномена сучасного мистецтва та виокремленні ключових характеристик та основні форм: графіті, мурали, теги, трафарети, перффонманс і хепенінг, флешмоб.

Виклад основного матеріалу Нью-йоркська графіті-сцена 1970-х, і європейські вулиці в 1980-і бачили, звичайно, різні прояви того, що сьогодні стали називати стріт-артом. Серед засновників малювання на міських стінах вважаються Кейта Харінга і баски, так само як і піонера трафаретних графіті, французького художника Blek le Rat, що працює в Парижі з 1981 року. Однак постграффіті, або стріт-арт як масовий рух, як культурний феномен, розмальовує стіни мегаполісів різнокаліберними персонажами, – безумовно, явище 2000-х.

Останні два десятиліття демонструють вибух інтересу до стріт-арту серед різних людей як художників, так і любителів: фотографів, туристів, просто молодих людей, почувши про славу Бенксі, який своїм фільмом «Вихід через сувенірну крамницю» зробив більше, ніж будь-хто для популяризації знання про сучасну стріт-арт сцену. Феномен постійно розвивається, набуваючи нової якості, тобто мультиплікування стилів й технік вуличного мистецтва, зростає кількість яскравих і послідовних мистецьких проєктів, регулярно поповнюється міжнародний пантеон відомих імен, збільшується число районів, неофіційно «відданих» під стріт-арт міською владою (Уільямсбург в Нью -Йорку, Іст-Енд в Лондоні, Кройцберг в Берліні, Штерншанце в Гамбурзі) [6].

Стріт-арт це не лише створення графіті (інакше – застосування «спрей-арту»), але і печатку некомерційних постерів, застосування трафаретної графіки на фасадах будівель й інших об'єктів міського середовища, проєктування різних скульптурних інсталяцій, режисуру вуличних вистав тощо [4].

Стріт-арт (англ. Street art – вуличне мистецтво) – образотворче мистецтво, відмінною рисою якого є яскраво виражений урбаністичний стиль [7].

Одна зі складностей осмислення стріт-арту як єдиного явища пов'язана з тим, що під цією назвою об'єднуються вкрай різноманітні жанри і техніки: малюнки і написи, виконані за допомогою балона або фарби, трафарети, стікери, об'ємні об'єкти, рельєфні зображення, в'язані полотна і багато іншого. Кожен з цих способів вираження вимагає від художника особливих навичок і відображає специфіку виробництва конкретного об'єкта вуличного мистецтва [6].

Альтернативою створенню композицій, естетичні характеристики яких залишаються вельми сумнівними, стає новий напрямок стріт-арту, що міняє вигляд будівлі за допомогою відео-проекції лише на певний час. Цей динамічний вид «вуличного мистецтва» дозволяє проектувати рухомі зображення і тексти на фасади будівель, не завдаючи їм шкоди [4].

Стріт-арт включає в себе різні види художньої діяльності, що здійснюються в просторі міста силами здебільшого непрофесійних художників. Це графіті – шрифтове або сюжетне розписування поверхонь – стін, парканів, вагонів тощо; тематика графіті найрізноманітніша – від соціально-політичної до розважальної. Це перформанс і хепенінг – форми «акціонізму» (мистецтва художніх акцій), не рідко реалізуються в міському середовищі – в садах і парках, на вулицях і площах. Це флешмоб – спонтанний хепенінг у виконанні групи людей у запланованому місці. Стріт-арт різноманітний і стилістично, і тематично, але у будь-якому випадку його невід'ємною складовою є місто. Цей вид художньої практики і виникає як відповідь на ті виклики, що надходять людині з боку урбаністичного середовища [10].

На зміну революційної естетики приходять «естетика взаємодії», яскравим прикладом якої є нітінг-арт (мистецтво в'язання). Нерідко цей вид творчості, який виник менше десяти років тому, називають також «уап bombing» (бомбардування пряжею), іноді – «graffiti knitting» (в'язане графіті). У всіх випадках мова йде про декорування за допомогою яскравої пряжі, гачка і спиць для в'язання різних елементів міського середовища, результатом чого стає недовгий в тимчасовому відношенні перетворення звичайного ландшафту в яскраве, що запам'ятовується видовище. Стріт-арт у всіх його проявах (акціонізм, графіті, флешмоб тощо) переміщає глядача в незвичний контекст сприйняття, дозволяючи йому пережити відчуття, в повсякденному житті малоімовірні. Нітінг-арт, з цієї точки зору, є не що інше як спроба подолання урбаністичного «гноблення середовищем» за допомогою створення несподіваних рішень декорування простору, рішень, рівною мірою іронічних, ігрових і експериментальних [10].

До того ж слід зазначити також неоднорідність самого стріт-арту. У ньому можна виділити дві традиції: умовно англо-американську і європейську (або континентальну). У межах цих традицій можна відзначити серйозні відмінності в мотивах і походженні художників. В англо-американській традиції, дійсно, дуже багато авторів не мають художньої (а часто і взагалі будь-якої) освіти, які малюють прості графіті, часто з неблагополучних районів. У той час, як європейська традиція, навпаки, більшою мірою представлена людьми з художньою або дизайнерською освітою (а часто ще й гуманітарною). Ці автори охоче співпрацюють з галереями, часто використовують філософські та соціологічні обґрунтування для своїх робіт. Тому в стріт-арт є як автори, які не мають ніякого зв'язку з колишнім мистецтвом, так і автори, які позиціонують себе як продовжувачів певних течій або майстрів [5].

Сучасний стріт-арт орієнтований не стільки на майбутнє, скільки на теперішнє. Специфіка цього виду творчості полягає в тому, що художник розуміє у тимчасовості свого твору: воно створюється не для музеїв і не для приватних колекцій. Крім того, кількість стін і парканів (тобто поверхонь, необхідних для створення зображення) в місті не безмежна: твір може бути зафарбовано конкурентами або ж змити міськими комунальними службами. У цьому сенсі графіті – вельми недовговічне послання світу, що часто ріднить його з перформансом, міні-виставою, орієнтованим не на результат, а на процес [9].

Соціально-політичний пафос, яким пронизані деякі твори райтерів, нерідко містять протест проти гноблення будь-якого роду (расового, релігійного тощо), спонтанні, хаотичні й нічим не нагадують струнку систему уявлень про світ майбутнього, що була у футуристів. Проте ступінь поширення графіті така (а воно залишається однією з найпопулярніших форм творчого самовираження молоді), що це явище важко пояснити тільки лише протестними настроями райтерів [9, 210-213.].

У графіті виділяються два напрямки: шрифтове і сюжетне. Останнє багато в чому пов'язано з різними проявами масової культури – воно дотепно, цікаве і нерідко дозволяє дійсно оригінальним чином організувати міське середовище за допомогою створення яскравих декоративних композицій, при цьому вимагає від автора певних художніх навичок і майстерності, і в цьому сенсі це монументальне мистецтво. Набагато більшою оригінальністю і самобутністю характеризується, на наш погляд, шрифтове графіті. Найпростішим видом шрифтового графіті є теги (від англ. Tag – мітка) – авторські підписи, що складаються з декількох химерно переплетених букв. Тег відтворюється автором за лічені секунди – в силу складних взаємин райтерів з міською владою (які в інших випадках оголошують творцям графіті справжню війну) швидкість виконання виявляється важливою складовою цього різновиду графіті. Згодом шрифтове графіті еволюціонує від простого тега до нечитабельного хитросплетіння «дикого стилю» (Wild Style): глядач не прочитає тег, але сприймає його як

емблему, знак того чи іншого райтера, багато з яких (включаючи знаменитого Бенксі) вважають за краще зберігати анонімність. Свого роду проміжною ланкою між шрифтовим і сюжетним графіті є трафарети: лаконічні зображення плакатного типу, створені за допомогою трафарету і аерозольних балончиків з фарбою [9].

У роботах відомих стріт-райтерів (Banksy, Shepard Fairy, MearOne та ін.) можна знайти посилення до різних ідеологій: ідеї анархізму, анти капіталізму й альтерглобалізму, антивоєнного руху і антифашизму, протест проти расизму та інших форм дискримінації, боротьбу з брендами, споживачтвом й колоніалізмом. Але ці позиції є лише способом виразити свою власну, яка і будується як протистояння відчуження в різних сферах [5].

Стріт-арт мало прив'язаний до стилістики і техніки, головною його рисою є спрямованість на прямий діалог з глядачем і середовищем. Відомий російський вуличний художник Паша183, наприклад, у всіх своїх інтерв'ю підкреслював, що для нього важливо ділитися якимись думками і висловлюваннями з іншими, в той час як засоби він використовував найрізноманітніші – від графіті до вуличних скульптур і складних технічних пристроїв. Стріт-арт концептуальний, але при цьому не потребує додаткового обґрунтування (від глядача, художника, критика). У той же час сучасні акції стріт-арту часто схожі на перформанс з соціологічним підтекстом (наприклад, колективна робота французьких стріт-артерії в Тунісі, або виїзди відомих художників іншу країну). Фактично стріт-арт, з одного боку, продовжує антиакадемічну й антимузейну традиції нового мистецтва, з іншого – радикально переглядає контекст будь-якого мистецтва (не тільки питання серійності, авторства, а й питання етики образів, контексту сприйняття, цілей естетичного висловлювання) [5].

За останні десятиліття вуличне мистецтво кардинально змінилося. Раніше міста «прикрашали» хаотичні написи, зліплені на швидку руку, а зараз все частіше можна побачити величні мурали, які розповідають дивовижні історії про життя і культуру суспільства. У роботах стріт-арт-художників ідея панує над формою: замість простого посилання «я є», в них проглядається «я так думаю». Вуличне мистецтво приваблює інвестиції, сприяє розвитку туризму, перетворює небезпечні і бідні квартали в дорогі і престижні. Стріт-арт – це потужний інструмент соціальних змін і міста стали для нього повноцінними полотнами [8].

Найпомітніша і обговорювана форма вуличного мистецтва – це мурали. Мурали володіють величезним комерційним потенціалом. Вони приховують дефекти будівель, актуалізують соціальні проблеми і доносять до цільової аудиторії ключові сили брендів. При цьому мурали залишаються в площині мистецтва і не перетворюються в дешеву рекламу [8].

У сучасному мистецтвознавстві мурал-арт – це напрям стріт-арту, легальний художній розпис зовнішніх стін будинків у міському просторі з метою його естетизації. Отже, мурал-арто – художній напрям стріт-арту. Поряд зі словом мурал вживатимуться терміни «настінний живопис», «настінний розпис» [3].

Мешканці сучасних міст вже давно знайомі з вуличним розфарбовуванням стін – графіті. Різниця між муралом і графіті полягає у тому, що графіті-художники (райтери) роблять акцент на зображенні слів, фраз, букв. Муралісти ж прагнуть у своїх роботах художнім чином висловити щось символічне; нерідко в настінних зображеннях міститься, якийсь прихований сенс, метафізика, персонажі, образи, а часто і чіткі послання або просто настрої. Відображаючи на стіні навколишній світ, художник виражає своє ставлення до нього, порушує соціальні проблеми свого часу. Муралам, як і монументальному живопису, властиве філософсько-епічне розуміння дійсності, суспільно-значимий зміст, масштабність задуму, образність, звернення до великої аудиторії тощо. Він тісно пов'язаний з архітектурою, підпорядковується архітектурній споруді, створюючи синтез – органічну єдність різних видів мистецтв у межах єдиного художнього твору [3].

За своїми напрямками настінний муралізм можна класифікувати наступним чином:

- замовні масштабні реалістичні зображення, наближені до фотографії;
- зображення на основі використання стилістики минулих епох, основною вимогою яких є «пізнаваності» оригіналу-прообразу;
- абстрактні та сюрреалістичні роботи з гротескними фігурами і прихованим змістом, авангардні геометризовані розписи, спадковості пов'язані з мистецькими традиціями авангарду-конструктивізму 1920-х – 1930-х років;
- об'ємний 3D-деконструктивізм, направлений на деструктивізм площин шляхом розміщення на площинах об'ємних зображень [11].

Пропонуємо таку видову класифікацію муралів: графічні, живописні, декоративні. Основними виражальними засобами графічних муралів є лінії, точки, плями, силуети, використання контрастів білого і чорного. Твори можуть мати як монохромну, так і поліхромну гаму. До графічних належать

вінницький розпис «Сни, в яких хочеться жити» та мурал, присвячений журналістам (Київ, вулиця Гончара) [3].

Сьогодні світовий урбан-арт продовжує процвітати як у звичних вуличних, так і у галерейних умовах. Деякі міста – їх динаміка, суспільство та андеграунд-культура – притягують на свої вулиці справжні общини стріт-митців. У Північній Америці Нью-Йорк залишається першокласною платформою для майстрів з усього світу, особливо такі його райони, як Челсі, Нижній Іст-Сайд на Бруклін. Філадельфія, Пітсбург та Сан-Франциско – знамениті своїми муралами. У Філадельфії («місті муралів») та Пітсбурзі спеціальним агентствам виділяється бюджет для найму вуличних артистів, а Сан-Франциско має цілі райони муралів – наприклад, Mission – якими проводять тематичні екскурсії. Центри стріт-арту у Південній Америці – це бразильський Сан-Паулу та аргентинський Буенос-Айрес. Останній може похвалитися великомасштабними муралами, що принесли місту особливу славу [1].

В Україні ж стріт-арт мистецтво почало набувати популярності ще в 90-х, але лише в останні роки стався справжній бум вуличного мистецтва: українські стріт-художники заявили про себе не лише в Україні, а й у світі, городяни почали із захватом обговорювати новостворені мурали, а міська влада навіть почала запрошувати вуличних художників до співпраці. Стріт-арт в Україні зайняв місце десь на межі між соціально-політичним висловлюванням та сучасним мистецтвом, він часто викликає палкі дискусії в суспільстві, але нікого не залишає байдужим [1].

Характерні риси сучасного стріт-арту пов'язані з переосмисленням цінності стінної площини. На цей процес має вплив швидкість малювання. Вона безпосередньо пов'язана з новою образною мовою, новими виразними способами, що характеризуються як принципово еkleктичні: з одного боку, візуальна ілюзорність зображень перебивається шрифтами, які стверджують образотворчу площину, а поряд з цим з'являються окремі елементи, які візуально її «пробивають», перетворюючись у зображення об'ємів. У сучасному стріт-арті наочно виявився пластичний парадокс, який полягає в тому, що виразна мова монументального мистецтва, яке у своїй основі символізувало вічність і нерухомість, об'єднавшись з мобільним за своєю природою дизайном, набула у такому еkleктичному поєднанні принципово нових властивостей [11].

Особливістю сучасного вуличного зображального мистецтва є те, що воно нерідко виступає мистецтвом натяку, що нашоує глядача на роздуми, містить певний соціальний посил, прихований у малюнку або тексті. Кожен глядач вбачає в одній і тій же роботі різний зміст, залежно від віку, світогляду, сфери зайнятості, кругозору та ерудиції, здатності відчувати та сприймати [2].

Висновки. Останні два десятиліття демонструють зростання інтересу до стріт-арту, об'ємне поняття якого не обмежується створенням графіті. Стріт-арт є неоднорідним, оскільки у ньому можна виділити дві традиції: умовно англо-американську і європейську (або континентальну). Сучасний стріт-арт орієнтований не стільки на майбутнє, скільки на теперішнє. Специфіка цього виду творчості полягає в тому, що художник розуміє у тимчасовості свого твору. Вуличне мистецтво мало прив'язане до стилістики і техніки, головною його рисою є спрямованість на прямий діалог з глядачем і середовищем.

За останнє десятиліття вуличне мистецтво кардинально змінилося. Раніше міста «прикрашали» хаотичні написи, зліплені на швидку руку, а зараз все частіше можна побачити величні мурали, які розповідають дивовижні історії про життя і культуру суспільства. Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні особливостей стріт-арту на регіональному рівні, зокрема у найбільших містах України.

Література

1. Бондар Ю. Двір мистецтва: де з'явився, як розвивався і куди прийшов стріт-арт. URL: <https://platfor.ma/magazine/text-sq/street-heroes/street-art-history/>
2. Грицюк О. Вуличне малярство: візуалізація цінностей, ідей, естетичних поглядів та осмислення людиною свого місця у світі. URL: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/12992/1/Грицюк%20О..pdf>
3. Думасенко С. Мурал-арт у контексті мистецтвознавчої теорії. Аркадія. 2016. Вип. № 1. С. 44-48.
4. Заславская А.Ю., Серова М.М. «Стрит-арт» или искусство уличных интервенций. Вестник СГАСУ. Гра-достоительство и архитектура. 2012. Вип. №1. С. 11-16.
5. Кудряшов И. С. Стрит-арт как феномен современной культуры: проблема генезиса и семиотические особенности сообщения. Критика и семиотика. 2014. Випуск 2. С. 220-233.
6. Самутина Н., Запорожец О., Кобыща В. Не только Бэнкси: стрит-арт в контексте современной городской культуры. «Неприкосновенный запас». 2012. Вип. №6 (86).
7. Стрит-арт. URL: Режим доступа: www.wikipedia.ru
8. Стріт-арт: історія розвитку та кращі приклади вуличного мистецтва. URL: <http://blog.comfy.ua/ua/strit-art-istoriya-rozvitku-ta-krashhi-priklad-ivulichnogo-mistectva/>

9. Чистякова М. Г. Стрит-арт в контексте вызовов современности. Философия, социология и культурология. URL <https://cyberleninka.ru/article/v/strit-art-v-kontekste-vyzovov-sovremennosti>.
10. Чистякова М.Г. Измени пространство – измени жизнь: социально-антропологические контексты стрит-арта. Вестник ТюмГУ. Философия. 2013. Выпуск 10. С. 168-173.
11. Шило О. В. Монументальне мистецтво і стріт-арт в сучасному міському просторі. Науковий вісник будівництва. 2016. Випуск № 2. С. 74-78.

References

1. Bondar Yu. The courtyard of art: where it appeared, how it developed and where the street art came. URL: <https://platfor.ma/magazine/text-sq/street-heroes/street-art-history/>
2. Gritsyuk O. Street painting: visualization of values, ideas, aesthetic views and understanding of a person's place in the world. URL: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/12992/1/Gritsuk%20O..pdf>
3. Dumasenکو S. (2016). Mural-art in the context of art criticism theory / S. Dumasenکو, I. Tatarova. Issue number 1. p. 44-48. [in Ukrainian].
4. Zaslavskaya A.Yu., Serova M. M (2012) "Street art" or the art of street interventions. Vestnik SGAASU. Game-building and architecture. Issue 1. p. 11-16 [in Russian].
5. Kudryashov I. S. (2014). Street-art as a phenomenon of modern culture: the problem of genesis and semiotic features of the message. Criticism and semiotics. Issue 2, p.220-233 [in Russian].
6. Samutina N., Zaporozhets O., Kobyscha V. (2012). Not only Banksy: street art in the context of modern urban culture. "Immovable Reserve". Issue 6 (86) [in Russian].
7. Street Art. Access mode: www.wikipedia.ru [in Russian].
8. Street art: history of development and best examples of street art. Access mode: <http://blog.comfy.ua/ua/strit-art-istoriya-rozvitku-ta-krashhi-prikladi-vulichnogo-mistectva/> [in Ukrainian].
9. Chistyakova MG Street Art in the Context of Challenges of Modernity. Philosophy, Sociology and Culture, p. 210-213 [in Russian].
10. Chistyakova M.G. (2013). Change space – life changes: social-anthropological contexts of street art. Bulletin of TyumGU. Philosophy. Issue 10, p. 168-173 [in Russian].
11. Shilo O. V. (2016). Monumental art and street art in the modern urban space. Scientific Bulletin of Construction. Issue number 2, P. 74-78 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.09.2018 р.

УДК 747:645.6:640.43/.4

Попіль Микола Броніславович
студент магістратури
Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
ORCID: 0000-0003-2026-4444
popilnikola@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСФОРМОВАНИХ МЕБЛІВ В ІНТЕР'ЄРІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧУВАННЯ

Мета роботи полягає у виявленні особливостей організації та специфіки предметно-просторового середовища підприємств харчування за допомогою трансформованих меблів та обладнання. **Методологія** роботи полягає в комплексному застосуванні загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, що дозволяє розглянути теоретичні та практичні аспекти проектування простору підприємств харчування з використанням трансформованих меблів та обладнання. **Наукова новизна** роботи полягає в розширенні уявлень про використання трансформованих меблів та обладнання у громадському просторі, а саме акцентується увага на переліку трансформованих меблів та обладнання, що використовуються в підприємствах харчування. Досліджено характеристики, якими повинні володіти вище згадані предмети, оптимальний вибір матеріалів та конструктивних рішень, які потрібні для їх конструювання. **У висновках** представлено результати дослідницької роботи, які мають важливе теоретичне та практичне значення для формування предметно-просторового середовища підприємств харчування за допомогою трансформованих меблів.

Ключові слова: дизайн інтер'єру, підприємство харчування, трансформовані меблі, гнучке планування, конструкція, форма.

Попіль Николай Брониславович, студент магистратуры Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Использование трансформируемой мебели в интерьере предприятий питания